

Sygnatura akt I C 649/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 18-08-2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jolanta Malik

Protokolant: Maja Zając

po rozpoznaniu w dniu 18-08-2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Bank (...) S.A

- o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy: bankowy tytuł egzekucyjny numer (...) (...) z dnia 09 marca 2011 roku wystawiony przez wierzyciela (...) Bank S.A. w W. przeciwko dłużniczce M. P. zaopatrzone w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w L.z dnia 06 kwietnia 2011 roku sygn. akt I (...) ponad kwotę 3093,47 zł;

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1968 tytułem zwrotu kosztów postępowania.

IV. zasądza od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla (...) kwotę 732 zł tytułem brakującej opłaty od pozwu.

I C 649/15

UZASADNIENIE

Powódka M. P. w pozwie przeciwko Bankowi (...) S.A domagała się pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) (...) z dnia 9 marca 2011 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w L.z dnia 8.04.2011 o sygn. I (...) Uzasadniając żądanie pozwu podniosła zarzut przedawnienia wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki zawartej przez powódkę z (...) Bankiem SA, którego następcą prawnym jest pozwany, a której to umowy dotyczy w/w bankowy tytuł egzekucyjny. Postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie uległo umorzeniu z mocy prawa na podst. art. 823 kpc z dniem 17 grudnia 2014, w związku z czym nie nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia. Jednak powódka w dalszym ciągu posiada interes prawny w pozbawieniu wykonalności powyższego tytułu, który nadal istnieje i uprawnia do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Powódka podniosła także, iż przedmiotowa umowa pożyczki dotknięta jest sankcją nieważności, stąd też (...) również jest nieważny, bowiem powódka nie mogła złożyć ważnego oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Powódka leczy się psychiatrycznie od wczesnego dzieciństwa z powodu opóźnionego rozwoju umysłowego w Poradni zdrowia psychicznego. Zaburzenia funkcji mózgu pogarszają postrzeganie i kojarzenie faktów. W chwili zawierania umowy powódka cierpiała na zaburzenia funkcji psychicznych, wobec czego nie posiadała świadomości znaczenia swoich czynów stąd jej oświadczenia woli na mocy art. 82 kc są nieważne.

Strona pozwana Bank (...) SA w odpowiedzi na pozew uznała powództwo

i wniosła o nieobciążanie jej kosztami procesu. Stwierdziła, że skoro uznaje powództwo przy pierwszej czynności, to niezasadne byłoby obciążanie jej kosztami procesu. Powódka nie wezwała bowiem pozwanego do wydania tytułu wykonawczego. U podstaw uznania powództwa leżą jednak inne przyczyny niż wskazane w pozwie – podstawą procesu odzysku realizowanego przez pozwanego był bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności w dniu 8.04.2011. podczas gdy z dniem 26.04.2011 wierzytelność objęta tym tytułem została sprzedana na rzecz B. (...) z siedzibą w G.. Mając to na uwadze, a w szczególności przeniesienie wierzytelności na rzecz innego podmiotu nie będącego bankowym, brak jest możliwości dalszego wykorzystania dotychczasowego tytułu wykonawczego. W następstwie powyższego, postępowanie egzekucyjne zostało umorzone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

W dniu 9.03.2011 (...) Bank SA Oddział w L. wystawił na podstawie ksiąg banku bankowy tytuł egzekucyjny o nr(...) (...), w którym stwierdził, że w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie M. P. wynikające z umowy kredytu gotówkowego zawartego dnia 28.10.2008 o nr (...) pomiędzy w/w/ kredytobiorcą a (...) bankiem SA. wraz z zawarciem umowy kredytowej kredytobiorca złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Wysokość zobowiązania kredytobiorcy na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wynosi 14.034,05 zł wraz z dalszymi ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10.03.2011r.

Postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2011 Sąd Rejonowy w L. pod sygn. I (...) nadał klauzulę wykonalności w/w/ bankowemu tytułowi egzekucyjnemu do kwoty 29.940,12 zł (do takiej kwoty dłużniczka poddała się egzekucji) i zasądził na rzecz wierzyciela 77,08 zł kosztów postępowania.

W dniu 6 maja 2011 (...) Bank SA złożył wniosek do Komornika Sądowego w L. i egzekucję kwot wynikających z w/w/ (...). W dniu 9 czerwca 2011 Komornik wystosował do dłużnika zawiadomienie o egzekucji oraz zajął rentę dłużniczki. W toku postępowania egzekucyjnego zajęcie było realizowane, a Komornik dokonywał podziału kwot uzyskanych z zajętej renty pomiędzy kilkoma wierzycielami egzekwującymi zadłużenie i cyklicznie przysyłał zarówno do dłużniczki jak i do wierzyciela informacje o stanie zaległości i postanowienie o podziale kwot uzyskanych w egzekucji aż do roku 2013 kiedy to w październiku 2013 Komornik wezwał wierzyciela do złożenia klauzuli wykonalności na rzecz wierzyciela Banku (...) SA pod rygorem zawieszenia postępowania. Z uwagi na brak odpowiedzi postanowieniem z dnia 19.12.2013 Komornik zawiesił postępowanie i uchylił zajęcie świadczenia rentowego.

Pismem z dnia 17.10.2014 (...) SA wniosło o umorzenie postępowania egzekucyjnego na podst. art. 825 pkt. 1 kpc oraz o zwrot tytułu wykonawczego z powodu sprzedaży wierzytelności, zawiadomił jednocześnie, iż dniem 4.01.2013 nastąpiło połączenie (...) SA z (...) bankiem SA.

Postanowieniem z dnia 29.01.2015 Komornik stwierdził, iż postępowanie egzekucyjne uległo umorzeniu z mocy prawa z dniem 17.12.2014, ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 1253,71 zł i w całości obciążył nimi dłużnika, wezwał dłużnika do zapłaty 638,63 zł tytułem brakujących kosztów, zakończył postępowanie egzekucyjne, a tytuł wykonawczy zwrócił następcy prawnemu wierzyciela.

W trakcie tego postępowania egzekucyjnego Komornik przekazał wierzycielowi łącznie kwotę 3173,37 zł z zaliczeniem 79,90 zł na zwrot niewykorzystanej zaliczki, 77,08 zł koszty procesu, 3016,39 zł – na odsetki zaległe.

Dowód: pismo od komornika z dnia 12.06.2015- k.46, bankowy tytuł egzekucyjny o nr (...) (...), postanowienie Sądu rejonowego w L. z dnia 9 kwietnia 2011, dokumenty w aktach postępowania egzekucyjnego: wniosek egzekucyjny, pisma kierowane do wierzyciela i dłużnika, postanowienia, karta rozliczeniowa, pismo

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części w jakiej tytuł wykonawczy nie został wyegzekwowany przez Komornika.

Należy przede wszystkim zauważyć także , że „powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być jednak skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości” (wyrok SN z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01).

Żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego znajduje uzasadnienie tylko dopóty dopóki istnieje możliwość wykonania tego tytułu. W doktrynie możliwość ta określana jest jako zdolność tytułu wykonawczego do egzekucji (tak np. T. Żyznowski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV - red. H. Dolecki, Komentarz do art. 840 k.p.c.). Powództwo przeciwegzekucyjne staje się zatem niedopuszczalne z chwilą, gdy wygasła wykonalność tytułu wykonawczego na skutek wyegzekwowania całego świadczenia albo też, gdy zobowiązanie w związku z zapłatą lub innym zdarzeniem przestało istnieć (porównaj także postanowienia Sądu Najwyższego z 30 maja 2014 r., II CSK 679/13, LEX nr 1475081; oraz wyroki z 14 maja 2010 r., II CSK 592/09, LEX nr 677750; z 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01, Wokanda 2002/12/27; z 17 listopada 1988 r., I CR 255/88, LEX nr 8929).

Zgodnie z art. 816 § 1 k.p.c. po ukończeniu postępowania egzekucyjnego należy na tytule wykonawczym zaznaczyć wynik egzekucji i tytuł zatrzymać w aktach, a jeżeli świadczenie objęte tytułem nie zostało zaspokojone całkowicie, tytuł zwrócić wierzycielowi. Oznacza to, że z chwilą ukończenia postępowania egzekucyjnego wierzyciel zostaje pozbawiony prawa dysponowania tytułem wykonawczym, który zatrzymuje się w aktach. W sytuacji częściowego wyegzekwowania świadczenia, tytuł wykonawczy zwraca się wierzycielowi, zaznaczając jednocześnie w jakim zakresie świadczenie zostało wyegzekwowane. Tytuł wykonawczy w tej części traci moc.

W postępowaniu egzekucyjnym nie jest więc możliwe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie , w którym został on już wykonany.

Powództwo zostało uznane co prawda w całości przez stronę pozwaną, jednakże uznanie to w zakresie w jakim dotyczy należności wyegzekwowanych przez Komornika i przekazanych wierzycielowi jest niezgodne z prawem, o ile więc Sąd jest związany uznaniem powództwa, to jednak ma obowiązek badać czy jest ono zgodne z prawem (art.213 § 2 kpc).

Skoro Komornik przekazał wierzycielowi na poczet tytułu wykonawczego kwotę 3093,47 zł (3173,37 zł - 79,90 zł zwrot niewykorzystanej zaliczki) – vide k. 46. , to w tym zakresie Sąd może już pozbawić tytuł wykonalności.

Uznanie powództwa w pozostałym zakresie było zgodne z prawem, albowiem sprzedaż wierzytelności jest zdarzeniem, które nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego, wskutek którego zobowiązanie wobec banku wygasło , co stanowi zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. podstawę do pozbawienia tytułu, którym jest bankowy tytuł egzekucyjny, wykonalności (vide wyrok SN z dnia 15 stycznia 2015 r. IV CSK 133/14). Jak bowiem słusznie zauważa strona pozwana, skoro sprzedaż nastąpiła na rzecz podmiotu nie będącego bankiem, tytuł ten nie będzie już mógł być wykorzystany.

Powódka zatem wygrała proces w części, stąd orzeczenie o kosztach procesu należało oprzeć na zasadzie stosunkowego rozdzielenia kosztów wynikającej z art. 100 zd. 1 kpc.

Powódka wskazała jako wartość przedmiotu sporu kwotę 17.836 , zaś co do kwoty 3093 zł nie można było pozbawić tytułu wykonalności , powódka wygrała więc proces do kwoty 14.743 zł (17.836 - 3093) , czyli w 82%. Dla niej więc zasądzamy 82% kosztów zastępstwa procesowego wg stawki minimalnej wynoszącej 2400 zł : 82% z 2400= 1968 zł.

Stronę pozwaną obciążamy zaś 82% brakującej opłaty od pozwu (892 zł x 82%= 732 zł), od uiszczenie której powódka była zwolniona (art. 113 ust. 1 uksc w zw. z z art. 100 zd. 1 kpc).

Zdaniem Sądu nie było podstaw do zastosowania ani art. 101 kpc ani 102 kpc.

Strona pozwana co prawda przy pierwszej czynności procesowej uznała powództwo , jednakże nie można uznać , że nie dała powodu do wytoczenia powodu do wytoczenia sprawy tylko dlatego, że sprzedała wierzytelność w 2011 roku oraz że powód nie wzywał jej do wydania tytułu.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że strona powodowa nie udowodniła, że zawiadomiła powódkę o sprzedaży wierzytelności, tudzież, że zawiadomienia takiego dokonał nabywca wierzytelności.. Powódka zaprzeczyła, ażeby dostarczono jej pisma z grudnia 2011 zawierające zawiadomienie o cesji dołączone do pozwu, strona pozwana nie złożyła zaś ich dowodu doręczenia. Dalej należy wskazać, że poprzednik prawny strony pozwanej wytoczył przeciwko dłużnicze postępowanie egzekucyjne dnia 6 maja 2011, mimo że wg twierdzeń pozwu sprzedał wierzytelność 26.04.2011, a w toku tego postępowania pobierał od Komornika kwoty na poczet tytułu, postępowanie egzekucyjne uległo umorzeniu z mocy prawa dopiero w grudniu 2014. Widać więc, że pierwotny wierzyciel mimo sprzedaży wierzytelności posługiwał się w/w tytułem wykonawczym. Trudno więc uznać, że pozwany bank nie dał powodu do wytoczenia sprawy (odpowiada bowiem za swego poprzednika prawnego), albo też ze istnieją jakiejś szczególne okoliczności, które uzasadniłyby zastosowanie art.102 kpc.

Jak wskazuje się w doktrynie, przepis art. 101 k.p.c. jest wyjątkiem od zasady obciążania kosztami stosownie do odpowiedzialności za wynik sprawy; premiuje lojalne zachowanie się pozwanego. Tymczasem stronie pozwanej takiej lojalności nie można przypisać, skoro jej poprzednik prawny prowadził egzekucję na swoją rzecz mimo sprzedaży wierzytelności.

Dalej należy wskazać, że podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. Istnienie takiego tytułu oznacza, że wierzyciel może złożyć wniosek do komornika o wszczęcie egzekucji. Komornik nie jest uprawniony do badania czy wierzyciel, na którego opiewa tytuł wykonawczy, zachował materialne uprawnienie, to jest czy zachował status wierzyciela materialnie uprawnionego, mimo zatem takiego statusu nie mógłby odmówić wszczęcia egzekucji. Istnienie tytułu wykonawczego stanowi dla dłużnika zobowiązanego wobec wierzyciela według treści tego tytułu, zagrożenie egzekucją. Zagadnienie zaś, czy w okolicznościach danej sprawy jest formułą prawdziwą, w szczególności czy pozwany Bank złożył wniosek o wszczęcie egzekucji mimo przelewu czy też mając świadomość braku swego materialnego uprawnienia, jak twierdzi, zaniecha tego, dla rozstrzygnięcia o żądaniu nie ma znaczenia. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności dłużnik może wytoczyć, o ile istnieją ku temu podstawy przewidziane w powołanym wyżej przepisie, po powstaniu tytułu wykonawczego, czyli po nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. (z uzasadnienia wyroku wyrok SN z dnia 15 stycznia 2015 r. IV CSK 133/14).

Wreszcie można przywołać post. SN 6.12.2012 IV CZ 121/12 LEX nr 1288733

„ Jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 k.p.c., sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 k.p.c. Jeśli więc w takiej sytuacji powództwo zostaje wytoczone przez dłużnika i w toku procesu wierzyciel wydaje dłużnikowi sporny tytuł wykonawczy, to dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa.”

Zgodnie zaś z post. SN z 15.12.1965 II CZ 110/65 OSP 1966/7/177

„Przepis art. 101 k.p.c. nie ma zastosowania w tych wypadkach, gdy osiągnięcie skutku prawnego nie może nastąpić w inny sposób, jak tylko przez wytoczenie powództwa”. Z taką sytuacją mamy właśnie do czynienia w niniejszej sprawie, mimo bowiem zgodnego stanowiska stron, dopiero wyrok Sądu może pozbawić tytuł wykonalności.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w wyroku.